

Warszawa, dnia 3 sierpnia 2022 r.

Protokół trzeciego posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Prawa Elektrycznego

Dnia 3 sierpnia 2022 r. odbyło się posiedzenie Parlamentarnego Zespołu ds. Prawa Elektrycznego, które poświęcone było przygotowaniom do napisania nowego Prawa elektrycznego.

Przewodniczący Zespołu, Senator Stanisław Lamczyk otwierając posiedzenie zauważył, że transformacja systemu dostawy energii elektrycznej jest konieczna, albowiem polskie społeczeństwo nie jest przygotowane na kryzys energetyczny. Obowiązujące prawo jest, zdaniem senatora, stworzone dla korporacji energetycznych a nie dla małych producentów energii. Obowiązująca ustawa Prawo energetyczne nie przyczyni się do poprawy sytuacji i konieczne są zmiany. Po trwających rok konsultacjach, radach profesora Jana Popczyka i za zgodą Marszałka Senatu RP Tomasza Grodzkiego zespół współpracując z powołanymi ekspertami opracuje nowe Prawo elektryczne. Przewodniczący zespołu poinformował uczestników posiedzenia, że senatorowie przeanalizowali prawo czeskie, niemieckie i szwajcarskie, które są bardzo proste i będzie można się na nich wzorować.

Prof. dr hab. inż. Jan Popczyk z Katedry Elektroenergetyki i Sterowania Układów Politechniki Śląskiej w Gliwicach swoją wypowiedź zatytułował: *„Co należy zrobić w Polsce, aby transformację energetyczną skierować na właściwy tor w trybie innowacyjno-przełomowym”*. Zdaniem Pana Profesora, aby przeprowadzić transformację systemu dostawy energii elektrycznej w Polsce należy: po pierwsze ustalić podstawowe definicje i stworzyć doktrynę, po drugie – stworzyć osłony dla konkurencji między elektroprosumenckimi rynkami wschodzącymi a rynkami schodzącymi należącymi do wielkoskalowej energetyki i po trzecie - powołać nowe instytucje, tj. Urząd ds. Rozwoju Elektroprosumeryzmu. Dzisiaj, zauważył Pan Preofesor, przechodzimy na wyższy szczebel potrzeb energetycznych.

Paliwa kopalniane należą do 10 państw, z których tylko jedno jest demokratyczne (USA). Trzeba zrezygnować z paliw kopalnianych i bezpieczeństwa energetycznego. Będzie to pożegnanie z wielkoskalową energetyką korporacyjną, z zasiedzonymi podmiotami, zauważył Pan Profesor. Jego zdaniem nadchodzą najtrudniejsze momenty kryzysu energetycznego, będą one miały miejsce w tzw. szczycie jesienno-zimowym. *„Kryzys energetyczny jest silny i musimy działać już. Jeżeli mamy koncepcje, która łączy się z geopolityką, to musimy podejmować działania kryzysowe i musimy je podejmować w taki sposób, aby respektowały, harmonizowały z celami długoterminowymi, bo inaczej będziemy tylko pogłębiali chaos”* - uważa Pan Profesor.

Marszałek Senatu RP prof. Tomasz Grodzki dokonał wręczenia certyfikatów ekspertom uczestniczącym w pracach poświęconych Prawu elektrycznemu. Ekspertami zostali: Sławomir Cieślik, Jacek Dach, Adam Kielak, Zbigniew Krzemiński, Henryk Majchrzak, Jan Popczyk, Piotr Szymczak i Lech Żach. Marszałek zaapelował, aby nowe przepisy elektryczne były przemyślane, by znalazły poparcie większości senatorów. Odnosząc się do propozycji powołania w gminach pogotowia elektroprosumenckiego, zdaniem Pana Marszałka nie należy obarczać dodatkowymi obowiązkami samorządów, które i tak już są nadwerężone działaniami obecnego rządu.

Tematem wystąpienia **Prezesa Stowarzyszenia Elektryków Polskich, Piotra Szymczaka** był: *„Potencjał Stowarzyszenia Elektryków Polskich (SEP) w pracach na rzecz Prawa elektrycznego oraz budowy społecznych kompetencji elektroprosumenckich w Polsce”*. Stowarzyszenie liczy już 103 lata i zrzesza 19 tysięcy członków. Jest to duży potencjał intelektualny i zawodowy, który można wykorzystać przy opracowaniu nowej ustawy elektrycznej tym bardziej, że stowarzyszenie jest apolityczne i bardzo aktywnie pracowało przy pierwszej ustawie elektrycznej. *„Ustawa była najbardziej nowoczesna w Europie, ale ówczesne wykorzystanie energii elektrycznej było bardzo niskie”* – podkreślił Pan Szymczak. Prezes wskazał na wagę edukacji i uświadomienia społeczeństwu problemu elektrycznego w Polsce. Przekonanie o konieczności opracowania nowej ustawy elektrycznej musi dotrzeć do wszystkich środowisk. Pan Prezes zauważył, że zazwyczaj jest tak, że dopiero jak występują braki w dostawie elektryczności, to dostrzegamy zagrożenie.

Prezes Oddziału Bydgoskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich, Sławomir Cieślik uważa, że reformowanie systemu elektroenergetycznego już dawno powinno się zacząć, a teraz trzeba szukać rozwiązań *ad hoc*, które zapobiegą kryzysowi, którego można się spodziewać w szczycie jesienno-zimowym. Trendy europejskie w zakresie energetyki to zmierzanie do tworzenia systemów lokalnie bilansowanych. Dyskusja na ten temat wydaje się jednakże przedwczesna, uważa Pan Cieślik, albowiem jest to diametralna zmiana trudna obecnie do wyobrażenia. Wątek edukacyjny jest kluczowy, aby można w przyszłości wdrażać zmiany systemu elektroenergetycznego.

Senator Wadim Tyszkiewicz zauważył, że samorzady zawsze wspierały rozwój energetyki prosumenckiej. Powstaje pytanie czy zaangażowanie jednostek samorządu terytorialnego w energetykę traktować jako zadanie własne czy zlecone? Senator zwrócił też uwagę na problem niewydawania zezwoleń na przyłączenie ferm wiatrowych i fotowoltaiki do linii przesyłowych.

Senator Danuta Jazłowiecka w swej wypowiedzi podkreśliła, że jesteśmy zobowiązani przygotować takie prawo, które pozwoli obywatelom budować i modernizować domy i mieszkania, tak aby wykorzystywały odnawialne źródła energii, co zmniejszy koszty ich utrzymania.

Senator Adam Szejnfeld zaproponował, aby na następnym posiedzeniu zespołu rozstrzygnąć sprawę fundamentalną tj. kwestię strategii energetycznej. Czym innym może bowiem być strategia zaproponowana przez zespół, a czym innym strategia zaproponowana przez rząd. W szczególności dotyczy to bilansu energetycznego i strategii energetycznej na kilkadziesiąt najbliższych lat.

Senator Stanisław Gawłowski uważa, że proces gigantycznego kryzysu energetycznego już się rozpoczął. Część polityków zaczyna to dostrzegać inni niestety nie. W polityce dominuje myślenie w cyklu czteroletnim tj. od wyborów do wyborów. Zdarzają się wyjątki, kiedy to niezależnie od opcji politycznej zapanował konsensus. Miało to miejsce, gdy Polska przystępowała do NATO i do Unii Europejskiej. Senator uważa, że w Senacie powinna odbyć się poważna dyskusja nad koniecznością odejścia od wykorzystywania paliw kopalnych w energetyce i konieczności wymiany bloków energetycznych. Zdaniem senatora

rozdawanie pieniędzy na zakup węgla niczego nie rozwiąże. Za rok znów nadejdzie zima i pojawią się te same problemy z dostępnością węgla.

Prezes MMB Drives Gdańsk, Zbigniew Krzemiński poinformował uczestników posiedzenia, że w Polsce funkcjonuje ponad milion mikroinstalacji, które łącznie produkują 10 gigabajtów mocy. Szacuje się że 30% instalacji nie produkuje prądu albowiem sieci przesyłowe są przestarzałe i niedostosowane do odbioru prądu z mikroinstalacji. Sieci te są przystosowane do przesyłu prądu z elektrowni do odbiorcy, a nie od prosumenta do elektrowni. Zgodnie z obowiązującymi przepisami Prawa energetycznego operator jest obowiązany dostarczyć energię elektryczną, a nie ją odbierać. Dlatego w nowym prawie elektrycznym powinien być, zdaniem Pana Prezesa, zapis dotyczący: *dostarczania i odbierania energii elektrycznej*.

Na zakończenie posiedzenia senator **Stanisław Lamczyk** przedstawił propozycję legislacyjną Parlamentarnego Zespołu ds. Prawa Elektrycznego. Jest to:

- transformacja energetyki w trybie innowacji przełomowych,
- wygaszanie energetyki paliw kopalnych i jej korporacyjnego modelu biznesowego,
- nowe Prawo elektryczne i 3 ustawy pilotażowe tj. o dostępie do informacji, o rynku technicznym wirtualnych systemów elektrycznych, o zasadzie współużytkowania zasobów Krajowego Systemu Elektroenergetycznego.

(P.B.)